III 23168(1)

Marius Pantea

INVESTIGAREA FRAUDELOR

CURS UNIVERSITAR

VOLUMUL I

PRO UNIVERSITARIA

III 231685(1)

Lect. univ. dr. Marius PANTEA

INVESTIGAREA FRAUDELOR

Curs universitar pentru studenţii de la specializarea „Investigarea Fraudelor”

Cursul universitar a fost discutat şi aprobat în şedinţa Comisiei metodice a Departamentului de Poliţie, din cadrul Facultăţii de Poliţie – Academia de Poliţie „Alexandru Ioan Cuza” din Bucureşti

Cursul a fost prezentat managementului Direcţie de Investigare a Fraudelor din Inspectoratul General al Poliţiei Române, care a avizat favorabil apariţia acestuia

C - 2 7 4 9 1 2

PRO UNIVERSITARIA 2012 BUCUREŞTI

274912
UNIVERSITATEA
BIBLIOTECA 5

CUPRINS

VOLUMUL I

1. PROTECȚIA DREPTULUI DE AUTOR A DREPTURILOR CONEXE ȘI A DREPTURILOR SUI-GENERIS ÎN SPAȚIUL SCHENGEN.

2. PREVENIREA ȘI COMBATEREA ILEGALITĂȚILOR DIN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.

VOLUMUL II

3. ACTIVITĂȚILE DESFĂȘURATE DE OFIȚERII DE POLIȚIE SPECIALIZAȚI ÎN INVESTIGAREA FRAUDELOR ÎN DOMENIUL ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR.

4. PREVENIREA ȘI COMBATEREA CRIMINALITĂȚII ÎN DOMENIUL SERVICIILOR ȘI TURISMULUI.

VOLUMUL I

Cuvânt inainte 11

Capitolul 1 13

PROPRIETATEA INTELECTUALĂ 13

1.I. Scurt istoric al apariţiei şi protecţiei dreptului de proprietate intelectuală 13

1.I.1. Apariţia dreptului de proprietate intelectuală la nivel mondial 13

1.I.1.1. Perioada privilegiilor şi a monopolurilor 15

1.I.1.2. Perioada reglementărilor naţionale 21

1.I.1.3. Perioada internaţionalizării 22

1.I.1.4. Globalizarea 24

1.I.2. Istoricul protecţiei proprietăţii intelectuale în România 26

1.II. Noţiunea şi caracteristicile dreptului de proprietate intelectuală 29

1.II.1. Definirea conceptului de proprietate intelectuală 29

1.II.2.Principalele caracteristici ale dreptului de proprietate intelectuală 30

1.III. Organe de specialitate ale statului cu atribuţii în domeniul proprietăţii intelectuale 31

1.III.1. Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (O.R.D.A.) 31

1.III.2. Oficiul de Stat pentru Invenţii şi Mărci (O.S.I.M.) 39

Capitolul 2 45

PROTECŢIA DREPTULUI DE AUTOR A DREPTURILOR CONEXE ŞI A DREPTURILOR SUI-GENERIS ÎN SPAŢIUL SCHENGEN 45

2.I. Aspecte de ordin general despre Acordul Schengen 45

2.II. Dreptul de autor. Natura juridică şi subiectul dreptului de autor 49

2.II.1. Definiţia şi natura juridică a dreptului de autor 49

2.II.2. Subiectul şi obiectul dreptului de autor 52

2.II.3. Conţinutul dreptului de autor 60

2.III. Categorii de titulari ai drepturilor conexe dreptului de autor 65

2.III.1. Drepturile artiştilor interpreţi si executanţi 66

2.III.2. Drepturile producătorilor de fonograme 67

2.III.3. Drepturile producătorilor de videograme 67

2.III.4. Drepturile organismelor de radiodifuziune şi de televiziune 68

2.III.5. Drepturile sui-generis ale fabricanţilor bazelor de date 69

2.III.6.Organisme de gestiune colectivă a dreptului de autor şi a drepturilor conexe 70

2.IV. Analiza infracţiunilor din domeniul dreptului de autor, a drepturilor conexe şi a dreptului sui-generis al titularului de baze de date 72

2.IV.1. Infracţiunile privind dreptul de autor prevăzute în legea specială 72

2.IV.1.1. Producerea, distribuirea şi comercializarea mărfurilor pirat 72

2.IV.1.2. Refuzul declarării provenienţei mărfurilor sau a dispozitivelor pirat 82

2.IV.1.3. Reproducerea neautorizată a programelor de calculator 84

2.IV.1.4. Însușirea calității de autor 87
2.IV.2. Analiza infracțiunilor din domeniul drepturilor conexe și a bazelor de date 89
2.IV.2.1. Punerea la dispoziție produselor purtătoare de drepturi conexe sau de drepturi sui-generis 89
2.IV.2.2. Infracțiuni la regimul drepturilor conexe 91
2.IV.2.3. Utilizarea ilegală a dispozitivelor de control a accesului 97
2.IV.3.Infracțiuni comune dreptului de autor și drepturilor conexe 101
2.IV.3.1. Deținerea și utilizarea ilegală a dispozitivelor de neutralizare a măsurilor tehnice de protecție 101

Capitolul 3 ***106***

PREVENIREA ȘI COMBATEREA ILEGALITĂȚILOR DIN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ ***106***

3.I. Noțiunea și caracteristicile proprietății industriale **106**

3.II. Protecția creațiilor tehnice. Brevetele de invenție și modelul de utilitate. **108**
3.II.1. Istoricul protecției invențiilor în România 108
3.II.2. Modalități de acordare a protecției pentru creațiile tehnice 113
3.II.2.1. Brevetele de invenție 113
3.II.2.2. Brevetarea noilor rase de animale 117
3.II.2.3. Brevetarea noilor soiuri de plante 117
3.II.2.4. Modelul de utilitate 118

3.III. Protecția creațiilor estetice **119**
3.III.1. Desenele și modelele industriale 119
3.III.2. Topografii circuite integrate (produse semiconductoare) 121
3.III.3. Mărcile de fabrică, de comerț sau de servicii 121
3.III.3.1. Mărcile de fabrică 122
3.III.3.2. Mărcile de produse 122
3.III.3.3. Mărcile individuale 123
3.III.3.4. Mărcile simple 123
3.III.3.5. Mărcile verbale 123
3.III.3.6. Mărcile figurative sau vizuale 123
3.III.3.7. Înregistrarea de mărci sonore și chiar de mărci olfactive 123
3.III.3.8. Mărcile facultative și mărcile obligatorii 125
3.III.3.9. Mărcile notorii 125
3.III.3.10. Mărcile defensive 125
3.III.3.11. Marca de rezervă 125
3.III.3.12. Marca temporală 125
3.III.3.13. Marca națională 126
3.III.3.14. Marca comunitară 126
3.III.3.5. Marca telle quelle 126
3.III.4. Indicațiile geografice (indicațiile de proveniență sau denumirile de origine) 126
3.III.5. Numele comercial 127
3.III.6. Concurența neloială 128
3.III.7. Protecția know-how-lui 128

3.IV. Analiza infracțiunilor în domeniul proprietății industriale **130**
3.IV.1. Infracțiunii din domeniul brevetelor de invenție 130

3.IV.1.1. Însușirea calității de inventator 130
3.IV.1.2. Contrafacerea unei invenții 132
3.IV.1.3. Divulgarea datelor cuprinse în cererea de brevet 134
3.IV.2.Protecția penală a noilor soiuri de plante 136
3.IV.2.1. Analiza infracțiunii de contrafacere a unui soi 136
3.IV.2.2. Analiza infracțiunii de divulgare a unui secret comercial referitor la un nou soi 139
3.IV.3. Protecția desenelor și modelelor industriale 142
3.IV.3.1. Analiza infracțiunii de însușire a calității de autor a unui desen sau model industrial 142
3.IV.3.2. Analiza infracțiunii de contrafacere a unui desen sau model industrial 143
3.IV.4.Aspecte de natură penală privind mărcile și indicațiile geografice 146
3.IV.4.1. Analiza infracțiunilor prevăzute de legea 84 din 1998 146
3.IV.4. Protecția penală a topografiilor (produselor semiconductoare) 151
3.IV.4.1. Contrafacere și exploatarea comercială fără drept a unei topografii a unui produs semiconductor 151
3.IV.5. Concurența neloială și alte infracțiuni din domeniul proprietății intelectuale prevăzute de Codul Penal 154
3.IV.5.1. Concurența neloială 154
3.IV.5.2. Înșelăciunea cu privire la calitatea mărfurilor 163
3.IV.5.3. Divulgarea secretului economic 166
3.IV.5.4. Contrafacerea obiectului unei invenții 168
3.IV.5.6. Punerea în circulație a produselor contrafăcute 170

Capitolul 4 *172*

PLAGIATUL, PIRATERIA, CONTRAFACEREA, CONTRABANDA ȘI FRAUDA FISCALĂ ÎN DOMENIUL DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ *172*

4.I. Plagiatul **172**

4.II. Pirateria **178**
4.II.1. Mărfurile pirat 181
4.II.2. Suporturi pe care pot fi fixate, sau reproduse pentru a fi comercializate operele de creație intelectuală 181
4.II.2.1. Suportul magnetic. 183
4.II.2.2. Înregistrările video pe bandă magnetică. 188
4.II.2.3. Suportul optic. 189
4.II.2.4. Suportul electronic. 193
4.II.3. Aspecte legate de scanarea operelor scrise 194
4.II.4. Tehnici de ridicare a produselor „pirat" cu ocazia efectuării verificărilor economico-financiare 194
4.II.5. Constatarea tehnico-științifică și expertiza în cazul produselor purtătoare de drept de autor sau drepturi conexe 200
4.II.6. Tehnici de verificare economico-financiară în domeniul programelor pentru calculator 203
4.II.7. Elemente specifice de întocmire a procesului verbal de constatare 204
4.II.8. Despre copia privată 205
4.II.9. Practica operativă în domeniul produselor pirat 206
4.II.9.1. Programe de calculator 206

4.II.9.2. Software utilitar şi distractiv, muzică, filme comercializate ilegal pe Internet 209
4.II.9.3. „Laboratoare" ilegale 214
4.II.9.4. „HARD DISK LOADING" 223
4.II.9.5. Import paralel de fonograme şi videograme 225
4.II.9.6. „Radio şi TV pirat" 227
4.II.9.7. Site tip „Torente" 230

4.III. Contrafacerea 234
4.III.1. Contrafacerea artizanală 234
4.III.2. Contrafacerea de slabă calitate 234
4.III.3. Contrafacerea de înaltă performanţă 235
4.III.4. Cauzele care determină contrafacerea 236
4.III.5. Studiu de caz 236
4.III.6. Modalităţi de săvârşire a contrafacerilor în diverse domenii 240
4.III.6.1. Piese de schimb marca Dacia şi Renault contrafăcute 240
4.III.6.2. Comerţ on-line cu medicamente contrafăcute 248
4.III.6.3. Comerţ cu bijuterii contrafăcute 255
4.III.6.4. Contrafacere băuturii alcoolice 257
4.III.6.5. Comerţ cu diverse bunuri contrafăcute 261

4.IV. Contrabanda 265

4.V. Frauda fiscală în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală 276

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ 285